

Sygn. akt IX Ca 219/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Żegarska SO Mirosław Wieczorkiewicz
Protokolant:	sekr. sądowy Ewelina Gryń

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2014 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa P. T.

przeciwko (...) Towarzystwu (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 19 lutego 2014 r., sygn. akt X C 1329/13,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że ponad zasądzoną w punkcie 1 kwotę dodatkowo zasądza kwotę 1.064 zł (jeden tysiąc sześćdziesiąt cztery złote) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz w punkcie 3, że rozstrzyga o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu ustalając, iż powód wygrał w 76,19% zaś pozwany 23,81%, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym w Olsztynie,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 144 zł (sto czterdzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 219/14

UZASADNIENIE

Powód P. T. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna V. (...) w W. kwoty 7.971,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 4.527,77 zł od dnia 28 lutego 2013 r. do dnia zapłaty i od kwoty 3.444 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Zażądał również zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzona pozwem kwota stanowi uzupełnienie należnego powodowi odszkodowania z tytułu odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody komunikacyjnej z dnia 28 stycznia 2013 r.,

który posiadał wykupioną polisę OC u pozwanego. Pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie z tytułu uszkodzenia pojazdu w kwocie 2 769,93 zł. Należne odszkodowanie powinno wynosić 6 947,70 zł, zgodnie ze sporządzoną na jego zlecenie wyceną prywatną. Powód dochodzi nie tylko uzupełnienia odszkodowania, lecz również zwrotu kosztów ekspertyzy technicznej w wysokości 350 zł. Dodatkowo w następstwie zniszczenia samochodu powód wynajął w okresie od 1 lutego do 1 marca 2013 r. pojazd zastępczy, ponosząc w związku z tym koszt w wysokości 3.444 zł. Różnica pomiędzy kwotą wypłaconego odszkodowania a wskazanego w opinii rzeczoznawcy prywatnego, koszt opinii prywatnej oraz koszt wynajmu pojazdu zastępczego składały się na sumę żądania, wskazaną w pozwie.

Pozwany (...) S.A. V. (...) w W. wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu podał, że w toku likwidacji szkody uznał swoją odpowiedzialność za szkodę, co do zasady. Kalkulacja kosztów naprawy systemem A. wykazała koszt naprawy w wysokości 2.769,93 zł. I taka kwota tytułem odszkodowania została powodowi wypłacona. Podniósł, że wiek pojazdu nie uzasadnia jego naprawy w autoryzowanym serwisie naprawy i przy zastosowaniu oryginalnych i pochodzących od producenta części. Według pozwanego wypłacona przez niego kwota wyczerpała w całości uprawnione roszczenie powoda. Zakwestionował roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego co do zasady jak i wysokości. Jego zdaniem powód nie wykazał zasadności wynajmu, a ponadto jego roszczenie jest rażąco zawyżone.

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego (...) Towarzystwo (...) w W. na rzecz powoda P. T. kwotę 5 010,07 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 2 630,07 zł od dnia 28 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty 2 380 zł od dnia 2 maja 2013 r. do dnia zapłaty. W pozostałej części powództwo oddalił. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 438,43 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 28 stycznia 2013 r. doszło do zdarzenia drogowego, na skutek którego uszkodzony został należący do powoda pojazd marki S. (...). Sprawcą zdarzenia był kierujący samochodem marki A. (...). Pozwany (...) S.A. V. (...) w W. ubezpieczył odpowiedzialność cywilną pojazdu, którego ruchem została wyrządzona powodowi szkoda.

Pozwany co do zasady uznał swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę i wypłacił powodowi 2.769,93 zł jako należne odszkodowanie.

Powód nie zgadzając się z wysokością wypłaconego odszkodowania, zlecił sporządzenie prywatnej ekspertyzy rzeczoznawcy samochodowemu, który określił koszt naprawy uszkodzeń pojazdu na kwotę 6.947,70 zł, przyjmując wartość zamienników pochodzących ze źródeł alternatywnych, nie odpowiadających jakością częściom oryginalnym. Wykonanie prywatnej kalkulacji stanowiło wydatek 350 zł. Pomimo tego pozwany w postępowaniu likwidacyjnym odmówił wypłaty w powyższej kwocie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Jak ustalił Sąd Rejonowy powód w związku ze zniszczeniem swojego samochodu wynajął w okresie od 1 lutego do 1 marca 2013 r. pojazd zastępczy. Przy przyjęciu dobowej stawki w kwocie 123 zł poniósł koszt w wysokości 3.444 zł. Pozwana zakwestionowała powyższe roszczenie zarówno co do zasady jak i wysokości.

Koszty naprawy samochodu oszacowane przez biegłego z zakresu mechaniki samochodowej w toku postępowania sądowego wyniosły 9.926 zł, wartość rynkowa pojazdu nieuszkodzonego na dzień kolizji biegły określił na kwotę 8.200zł, natomiast wartość pojazdu uszkodzonego oscylowała w granicach 2.800 zł. Biegły stwierdził, że naprawa pojazdu była nieopłacalna i ekonomicznie nieuzasadniona, gdyż powstała szkoda miała charakter całkowity. W zakresie wynajmu pojazdu zastępczego biegły wskazał, że biorąc pod uwagę klasę uszkodzonego pojazdu powoda oraz przy założeniu czasu trwania umowy do jednego miesiąca cena netto za dobowy najem powinna wynieść 85 zł. Biegły wskazał ponadto, że w kalkulacji użył części oryginalnych, gdyż z dowodów zgromadzonych w toku postępowania nie wynikało, że przedmiotowy pojazd naprawiany był tzw. zamiennikami.

Z dalszych ustaleń Sądu pierwszej instancji wynika, że powód nabył przedmiotowy pojazd od pierwszego nabywcy. Został zakupiony w autoryzowanym salonie i serwisowany przez pierwszego właściciela. Powód już nie naprawiał go w

autoryzowanym salonie, ale dokonywał wymiany części wyłącznie na oryginalne. Pojazd ten nie uczestniczył w innych oprócz przedmiotowej kolizjach. Do chwili rozprawy pojazd nie był przez powoda naprawiony, powód nie zamierzał go naprawiać lecz sprzedać w takim uszkodzonym stanie.

W chwili zdarzenia powód dysponował innymi pojazdami tj. F. (...) i M. (...). Oba pojazdy są pojazdami dostawczymi, służącymi powodowi do wykonywania pracy. Żona powoda W. T. nie potrafiła kierować takimi pojazdami. Powód ma dwoje małoletnich dzieci. Z pojazdu zastępczego korzystała jego żona w celu dowożenia dzieci przewlekle chorych do lekarza na badania, a ponadto wykonywania bieżącej opieki nad chorą matką powoda.

W ocenie Sądu Rejonowego żądanie powoda zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Sąd przyjął za wiarygodne wyliczenia wynikające z dowodu z opinii biegłego i ustalił, że stan szkody powstałej w pojeździe powoda przekroczył wartość pojazdu o około 20 %. Z tego względu koniecznym i zasadnym było rozliczenie odszkodowania przy zastosowaniu wariantu tak zwanej szkody całkowitej. Różnica wartości samochodu sprzed i po wypadku wyniosła 5.400,-zł. Z uwagi na wypłatę przez pozwanego kwoty 2.769,93 zł, do zapłaty pozostała kwota 2.630,07 zł i taka kwotę Sąd zasądził tytułem odszkodowania. Zdaniem Sądu Rejonowego powód wykazał także potrzebę wynajmu pojazdu zastępczego. Wydatki na ten cel były niezbędne i odzwierciedlały używanie pojazdu w takim samym zakresie, w jakim korzystałby z niego, gdyby szkoda nie powstała. Z dołączonej do akt sprawy faktury VAT wynikało, że koszt wynajmu pojazdu wyniósł 123 zł za dobę. Po przeprowadzeniu w tej kwestii dowodu z opinii biegłego Sąd przychylił się do określonej w niej średniej stawki wynajmu pojazdu tego typu, jak uszkodzony pojazd powoda, w wysokości 85 zł na dobę, uwzględniającej przegląd cen najmu na rynku, wynajęcia samochodu zastępczego na rynku właściwym dla miejsca zamieszkania powoda oraz uwzględniając klasę pojazdu odpowiadającą samochodowi wcześniej posiadanemu. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji zasądził z tego tytułu na rzecz powoda kwotę 2.380,-zł, obejmującą 28-dniowy najem pojazdu zastępczego. Sąd nie uwzględnił natomiast kosztów opinii prywatnej, bowiem była zupełnie nieprzydatna w procesie. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód w części, tj. w pkt. II oddalającym powództwo co do kwoty 1.064,-zł i w pkt. III w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Skarżący zarzucił wyrokowi naruszenie:

I. prawa materialnego, tj. art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c., poprzez błędne zastosowanie i zasądzenie odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w kwocie netto;

II. prawa procesowego:

1. art. 233 § 2 k.p.c. poprzez poczynienie ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i uznanie, że powód najął pojazd zastępczy przy dobowej stawce przekraczającej średnie stawki rynkowe;

2. art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 i art. 99 k.p.c. poprzez stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 6 074,07 zł z odsetkami ustawowymi, w tym od kwoty 2.630,07 zł od dnia 28 lutego 2013 r. do dnia zapłaty i od kwoty 3.444 zł od dnia 2 maja 2013 r. do dnia zapłaty. Wniósł o zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie, wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Bezsporna w niniejszej sprawie była odpowiedzialność pozwanego za szkodę poniesioną przez powoda w wyniku zdarzenia z 28 stycznia 2013r. Na obecnym etapie postępowania spór dotyczył wysokości kosztów poniesionych

przez powoda na wynajem pojazdu zastępczego. Poza sporem pozostaje okoliczność, że zakres szkody obejmuje również utratę możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia i związane z tym koszty najmu pojazdu zastępczego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego występuje zgodność stanowiska co do objęcia odpowiedzialnością odszkodowawczą adekwatnych wydatków związanych ze zniszczeniem lub uszkodzeniem samochodu w wypadku komunikacyjnym, jeżeli samochód był wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej (np. wyrok Sądu Najwyższego z 6 stycznia 1999r., II CKN 109/98). Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w odniesieniu do osób nie prowadzących działalności gospodarczej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011r., III CZP 5/11). W uzasadnieniu tej uchwały stwierdzono, iż odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej.

Zasadność żądania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego została przesądzona zaskarżonym wyrokiem. Natomiast powód w apelacji zarzucił, że Sąd Rejonowy zasądził odszkodowanie w kwocie netto, gdy tymczasem powód nie jest płatnikiem podatku Vat. A także, że zapłacona przez powoda za wynajem samochodu zastępczego stawka 100,- zł netto za dobę mieści się w pułapie średnich stawek rynkowych, określonych przez biegłego na 72 – 106 zł.

Oba powyższe zarzuty, w ocenie Sądu Okręgowego są uzasadnione.

Okolicznością niezaprzeczoną przez pozwanego jest oświadczenie powoda, iż nie jest płatnikiem podatku VAT. Fakt ten należało zatem uznać, zgodnie z art. 230 k.p.c., za przyznany. W konsekwencji ustalone odszkodowanie winno być wyrażone w kwocie brutto. Z opinii biegłego, na którą powołał się Sąd Rejonowy, wynika stawka wynajmu pojazdu zastępczego w kwocie netto, tj. 85,-zł za dobę. Skoro wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z dnia ustalenia odszkodowania (art. 363 § 2 k.c.), a sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług, to przy nabyciu towaru opodatkowanego tym podatkiem nabywca dokonuje zapłaty ceny obejmującej podatek od towarów i usług jako podatek cenotwórczy. Innymi słowy, miernikiem rozmiaru szkody jest cena obejmująca podatek od towarów i usług (por. np. uchwała z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74 oraz wyrok z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01, nie publ.). Nabywca towaru lub usługi opodatkowanych podatkiem od towarów i usług obowiązany jest zapłacić zbywcy cenę, której składnikiem pozostaje także ten podatek. Z faktury z 7 marca 2013r. przedłożonej przez stronę wynika kwota brutto zapłacona przez powoda (k.25). Sąd Rejonowy błędnie zatem przyjął do ustalenia wysokości odszkodowania kwotę netto, zamiast brutto.

Po drugie, nie został zakwestionowany przez pozwanego fakt, iż powód rzeczywiście poniósł koszt najmu pojazdu zastępczego wynikający z faktury VAT z 7 marca 2013 r. Pozwany jedynie zakwestionował wysokość poniesionych kosztów, twierdząc, że z powodu rażącego niedbalstwa powoda został wydłużony okres najmu pojazdu zastępczego, bowiem powód zaniechał oddania samochodu do naprawy bezpośrednio po kolizji.

Stanowisko pozwanego jest nieuzasadnione. Obowiązek naprawienia szkody powstaje już z chwilą wyrządzenia szkody i jego powstanie nie jest uzależnione od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić. Ubezpieczyciel powinien wypłacić poszkodowanemu odszkodowanie odpowiadające kosztom przywrócenia pojazdowi jego wartości sprzed wypadku. Odszkodowanie ma bowiem wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, a uszczerbek taki istnieje już od chwili wyrządzenia szkody do czasu wypłacenia przez zobowiązanego sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości szkody ustalonej w sposób przewidziany prawem (art. 363 § 2 i art. 361 § 1 k.c.; por. np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 r., III CZP 68/01, OSNC 2002, nr 6, poz. 74 oraz uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2002 r. V CKN 908/00, nie publ., z dnia 11 czerwca 2001 r., V CKN 226/00, OSNC 2002, nr 3, poz. 40 i z dnia 7 sierpnia 2003 r. IV CKN 387/01, nie publ.).

Ponadto słusznie skarżący zarzucił, że działające na rynku firmy oferują różne ceny, różny jest zakres świadczonych usług, ich standard czy dostępność dla poszkodowanego. Trudno wymagać od powoda, aby w takiej sytuacji, gdy

samochód zastępczy jest mu niezbędny, jak ustalił Sąd Rejonowy, prowadził poszukiwania usługodawcy oferującego najtańsze usługi. Podkreślić także należy, że stawka przyjęta przez firmę, która wynajęła powodowi pojazd zastępczy nie odbiega od stawek rynkowych wskazanych przez biegłego w niniejszej sprawie. Biegły w swojej opinii podał, że wynajęcie samochodu zastępczego na rynku właściwym dla miejsca zamieszkania powoda mieści się w przedziale cenowym 72 – 106 zł netto. Tymczasem stawka wynikająca z faktury z 07.03.2013r. wynosi 100,-zł netto (123,-zł brutto). Mieści się zatem w granicach rynkowych cen najmu. W tej sytuacji, skoro powód poniósł koszty, pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z 28 stycznia 2013r., w wysokości wynikającej w faktury Vat z 7 marca 2013r., nie odbiegające od normalnych stawek rynkowych, pozwany jest zobowiązany do naprawienia szkody w takiej wysokości, jaką poniósł powód, tj. 3.444,-zł.

Sąd Rejonowy zasądził z tego tytułu kwotę 2.380,-zł. Różnica pomiędzy należnym odszkodowaniem a kwotą zasądzoną przez Sąd pierwszej instancji wyniosła 1.064,-zł. I o taką kwotę Sąd Okręgowy, uznając apelację za zasadną, podwyższył sumę zasądzoną zaskarżonym wyrokiem.

Stosownie do zmiany wyroku w zakresie roszczenia głównego, zmianie podlegało również orzeczenie o kosztach procesu. Sąd II instancji orzekł o tych kosztach na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo je rozdzielając. Z porównania kwot: dochodzonej i ostatecznie zasądzonej wynika, iż powód wygrał sprawę w 76,19 %, zaś pozwany w 23,81 %. Szczegółowe wyliczenie kosztów procesu za I instancję, stosownie do art. 108 § 1 k.p.c., pozostawiono referendarzowi sądowemu w Sądzie I instancji.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 2 i § 12 ust 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U Nr 163, poz. 1349 z póź. zm.), stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego.